No 233 1833

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- Nieuws- COURANT, en Wetenschappelijk Blad.

Zondag en Maandag 29 en 30 September.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — Uit Zeeland wordt ons gemeld, dat aan de kommandanten der rasch[epen] en der divisien kanonneerbooten op de Schelde, van wege het departement van marine, de aanschrijving gezonden is, om de matrozen, behorende tot de nationale militie en schutterijen, op de verschillende bodems dienende, beurtelings, met groot verlof naar hunne woonsteden te laten vertrekken.

Sedert eenigen tijd hoort men in Zeeland veel spreken van het oprigten eener expeditionnaire afdeeling voor Java bestemd, bestaande uit vrijwilligers van het leger, die met 's rijks schepen derwaarts zouden worden overgevoerd.

— De heden avond bij ons ontvangen belgische berigten behelzen niets van aanbelang, zijnde ook heden wederom, gelijk de vorige dagen, van de brusselsche bladen een gedeelte niet verschenen, ter oorzake van de nog steeds voortdurende September-feestdagen, die, naar 't schijnt, er aan niets doen denken dan aan het vermaak, tenzij nuttigt er nog plaats voor de ijdelheid en verwaandheid mogt overblijven. De *Courrier* althans, die van den dag des eersten opreest, dan 25sten Augustus af, begonnen was met dagelijks een kort verslag van het gebeurde op dezelfde dagteekening in 1830, te geven, zegt heden: „De moeijelijkheden om de gebeurtenissen te verhalen, die gedurende de revolutie-dagen voorgevallen zijn, in voege dat aan alle lieden die in die dagen de opmerkzaamheid getrokken hebben, genoegen en voldoening werd gegeven, noodzaakt ons het begonnen dagelijksch verhaal van dat glorieus tijdstip te staken. Onze twaalf kolommen zouden niet voldoende geweest zijn, om elken dag de teregtwijzingen, verzekeringen, bevestigingen, opmerkingen en tegenwerpingen van allerlei aard, die in ons bureau regenden, op te nemen. Wij willen liever de kleine taak door ons in den beginne ondernomen, laten varen, dan het publiek eene complete geschiedenis van de belgische revolutie voor dienen."

— De brusselsche *Indépendant* wil verzekeren, dat er nog voor de sluiting der tegenwoordige zitting van de afgevaardigden aan dezelve een wet-ontwerp zal worden aangeboden, voor het aanleggen eens ijzeren spoorwegs van Brussel naar Mechelen, in afwachting van de toestemming voor het eventueel aanleggen van den grooten weg van Antwerpen naar de Pruissische grenzen.

FRANKRIJK

PARIJS, den 25sten September.

De *Moniteur* bevestigt de komst van de heeren *d'Argout* en *de Rigny*, gisteren op Fontainebleau; nadat den vorigen avond de ministers *de Broglie*, *Guizot* en *Humann*, na een onderhoud met den koning, van het kasteel weder vertrokken waren; ook de president van de kamer der pairs, de baron *Pasquier*, is door den koning ontvangen. Van de oorzaak en het onderwerp dezer bijeenkomsten is echter niets uitgelekt. Heden wordt de koninklijke familie op St. Cloud terug gewacht.

— Op verzoek van vorst *Talleyrand*, heeft de minister van marine naar de verschillende zeehavens van het kanaal eene circulaire gezonden, met aanbeveling aan de autoriteiten, om de jagten van de koninklijke klubs van Engeland en Ierland, bij het aandoen van de fransche havens alle mogelijke bescherming en bijstand te verleenen; men vindt hier in deze geheel speciale aanbeveling, weder een nieuw blijk van de tegenwoordige, bijzondere goede verstandhouding tusschen de beide rijken.

— De *Gazette de France* deelt berigten uit Italie mede, de aankomst vermeldende van de hertogin *van Berry* te Florence, waar zij met de aan haren rang verschuldigde eerbewijzen door den grootshertog was ontvangen; de vorstin was door de laatstelijk van Weenen gekomene heeren *de la Ferronnays* en *de Montbel* ontvangen geworden.

— De dochter van den gewezen minister de *Polignac* is de reis langzaam ziekte op het kasteel Ham overleden.

— Zoo men verzekert, heeft het paarsdijks bestuur met het huis *Rothschild* eene nieuwe leening gesloten tegen den douze van 82 pCt.

— De fondsen waren heden (25 *September*) genoteerd: 5 pCt. 102,25; 3 pCt. 75,40. Nap. renten 100,30; 5pCt. perp. 68¾; Rente Leeu. 90.

NEDERLAND

's GRAVENHAGE, den 28sten September.

Bij Zijne Majesteit van den 24sten dezer, No. 125, zijn benoemd de hoofdofficieren van het reserve-legerkorps in het gouvernement Limburg, te weten, tot plaatsvervanger van den vrederegter in het kanton Leeuwarden No. 1 Mr. *L. Dorhout*, en tot vrederegter in de kantons Elst en Bemmel *L. van der Brugghen*.

De *Amsterdamsche Courant* van gisteren bevat het volgende:

„Het stedelijk bestuur van Amsterdam werd dezer dagen op het aangenaamst verrast door een belangrijk geschenk aan die stad van Hare Kon. Hoogh. Mevrouwe *Marianne*, Prinses *Albrecht* van Pruissen, Prinsesse *der Nederlanden*, bestaande in de gewijde afbeelding van Hare Kon. Hoogh., ten voeten uit, en aan deze stad geschenken, maar luid van eene geleidende en hoogstvereerende missive van Hare Kon. Hoogh. *als een blijk van erkentenis voor de bewijzen van liefde en gehechtheid door deze stad aan Hare Kon. Hoogh. gegeven.*

„Dit afbeeldsel, met aandoening en erkentelijkheid ontvangen, is in de raadkamer van het bestuur der stad geplaatst, bij dat van Z. M. onzen geliefden Koning, die de genegenheid der zijnen met die des volks, en der burgerij van de hoofdstad in het bijzonder, zoo zeer verbindt, en zich nog onlangs heeft mogen verheugen in het bijzijn van eene hoogstgeliefde Dochter, welke thans Nederlandsche deugden en begaafdheden elders, tot eere van het Vaderland en het Koninklijk huis, zoo uitnemend ten toon spreidt, en wier afbeelding met zoo aangename en streelende herinneringen voor deze stad verbonden is, waarom voorzeker van alle geschenken geen meer welgevallig en vereerend, dan deze afbeelding, voor deze stad, welke daarop roem draagt, zijn kon."

— Te Amsterdam zijn aangekomen de vice-admiraal *O. W. Gobius* alsmede de prins *Frederik van Schwarzenberg*.

— Te Nijmegen is den 25sten dezer overleden de heer *Otto*, baron *van Randwijk*, heer van Beek, Rossum en Heijsch, District-commissaris van Maas en Waal en het rijk van Nijmegen, Lid van de 2de kamer der Staten-Generaal en van de ridderschap van Gelderland, kamerheer van Z. M. enz., enz.

— Te Brussel is den 25sten dezer overleden de prins *August van Aremberg*, in den ouderdom van ruim 80 jaren.

— De belgische afgevaardigden hebben in hunne zitting van eergisteren een buitengewoon crediet van 75,000 f., ten behoeve van het ministerie van binnenlandsche zaken, voor noodzakelijk te doene werken aan de beide Maasoevers, toegestaan. In deze zitting werden vervolgens de algemeene discussien over het budget van financien geopend, waarbij de minister vooraf eene lange redevoering ter regtvaardiging der voor zijn departement aangevraagde sommen voordroeg. Door het lid *Jadot* werden daarop zeer uitgebreide aanmerkingen tegen het beheer van de bank in het midden gebragt, met welke aanmerkingen de burgemeester van Antwerpen *Leggelo* zich vereenigde, die onder anderen zeide, dat het later ware kosten van administratie te betalen, dan langer onder de voogdijschap van gezegde inrigting te blijven. De voordeelen die door de wederaanstelling van de ontvangers-generaal zouden voortspruiten, werden ingelijks door den heer *Jadot* opgesomd.

— De September-feestdagen blijken in de onderscheiden belgische steden bijzonder in de hoofdplaatsen Brussel, Gent en Antwerpen vrij luistig, zonder ongeregeldheden, te zijn gevierd. Het Antwerpsch Handelsblad, over de vijering in zijne plaats sprekende, zegt, dat daarbij eene opmerkelijke kalmte heeft geheerscht en de rust geen oogenblik is gestoord; zelfs de jenever had hare zegepralen en zwenmers er aan opgeofferd, en dit laatste punt zegt het blad is eene verdering van belang in de patriottische feestvreugde.

— Uit Brugge wordt gemeld, dat tegenwoordig zes vrijwilligen te Ostende dienst nemen onder de troepen van dona[tie] dat spoedig een transport gereed zal zijn om naar [Spanje] over te steken.

— Uit Leipzig schrijft men het volgende, omtrent [de] reis van den 18den Augustus: „Nadat de Keizer van Rusland den Joden dezer van Münchengrätz over [Krakau] naar Petersburg en [Moskou] verlaten had, bevond zich onder [de] Hamburgsche Keizer Nicolaas [den] 19den Münchengrätz verlaten, naar Polen [te] reizen. Graaf

Nesselrode word binnen vier dagen te Berlijn verwacht. Voorts was de Oostenrijksche geheimraad, graaf *Clam*, met eene zending uit Beheemen naar 's Gravenhage afgevaardigd geworden.

— Het Stokholmer blad *Aftonbladet* behelst een aan den redactie ingezonden ontwerp van adres aan den Koning, tot verkrijging strekkende eener betere volksvertegenwoordiging; dit ontwerp ligt in de oostelijke provincien van het koningrijk ter onderteekening rondgedragen.

— In het *Journal de Smyrne* wordt onder dagteekening van den 14den julij uit Alexandrie gemeld, dat weinige dagen te voren te Kairo de bekende *Defterdar*-bei, schoonzoon van *Mehemed*-ali gestorven was, die een vermogen had nagelaten, dat meer dan 100 millioenen geschat werd te bedragen, hetwelk hij zich bij de verovering der provincien Cordovan en Darfour had weten te verschaffen. *Mehemed*-ali wilde zijn verblijf in Kairo nog eenigzins verlengen, ten einde deze rijke erfenis, die hem tot herstel zijner geldmiddelen zoo zeer te stade kwam, in orde te brengen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 25sten September.

Te Weenen zijn den 17den twee courriers, een russische en een fransche, uit Konstantinopel doorgekomen, waarvan de eerste naar Münchengrätz is vertrokken, en de laatste, na het afgeven van depetches aan de fransche ambassade, zijne reis naar Parijs vervolgd heeft. Omtrent de oorzaak hunner zending was niets uitgelekt, maar des te minder ontbrak het aan geruchten, waarvan het meest ingang vindende was, dat de fransche gezant in Konstantinopel, na het sluiten der overeenkomst tusschen Rusland en de Porte, nieuwe veerkracht ontwikkelde, om den russischen invloed tegen te werken. Binnen weinige dagen zoude men voorzeker iets naders vernemen; het liet zich intusschen aanzien, dat Konstantinopel voortdurend het tooneel van onderhandelingen zou wezen, en dat het wapengerucht wel voor het oogenblik van daar geweken was, maar nu de pen met des te meer ijver er zoude worden gevoerd. Het scheen overigens, dacht met te Weenen, dat men zich te Münchengrätz ook met de Oostersche aangelegenheden had bezig gehouden, en bijzonder ook berigten omtrent de gesteldheid van Egypte had willen inwinnen, dewijl de heer *Prokesch von Osten*, die onlangs van eene zending naar Egypte was teruggekeerd, derwaarts ontboden was. Bij de bedenkingen, die de staatkunde van *Mehemed*-ali en zijn zoon *Ibrahim* deden rijzen, kwamen ook nog in aanmerking de hooge jaren van Sultan *Mahmoud*, die reder oogenblik zijn dood deden vreezen, welke in het turksche rijk tot gevaarlijke gevolgen konden aanleiding geven.

In berigten uit Alexandrie tot den 16den julij, door het dagblad van Smirna medegedeeld, wordt gemeld dat de vloot, aan welker uitrusting in den laatsten tijd met ijver gearbeid was, voor het grootste deel naar Tarsus was gezeild, om een deel van het uit Klein Azie terugtrekkend leger af te halen. Het overig deel zou in Syrie blijven, gelijk mede *Ibrahim*-pacha, die zijn verblijf in St. Jean d'Acre zou vestigen, ten einde het land te organiseren, nieuwe troepen te heffen, en bijzonder, onder het toezigt van ingenieurs die zijn vader hem toegezonden had, de werken tot bevestiging van Akara te besturen. *Mehemed*-ali was voornemens, zoodra hij eenen togt door Delta had volbragt, van Kairo naar Alexandrie terug te keeren, en zich alsdan, onder begeleiding van eenige konsuls en kooplieden naar Candia te begeven, alwaar hij voornemens was een tweede arsenaal en scheepswerf in Suda op te rigten, welker uitmuntende haven daartoe allezins geschikt en voordeelig gelegen was. Den 16den julij wachtte *Mehemed*-ali met ongeduld de terugkomst der naar Tarsus gezeilde vloot, om de reize naar Candia te aanvaarden. Den 17den zou te Alexandrie een nieuw linieschip, zijnde het zevende, te water worden gelaten, en binnen weinige dagen nog een ander. *Mehemed*-ali scheen voornemens zijne werf geen rust te laten; thans was een schip van stapel gelaten of de bouw van een tweede werd opgezet, zoodat men niet wist tot welke sterkte hij zijne vloot wel brengen wilde. In plaats van het afgedankte derde uit Syrie terugkomende troepen hoorde men integendeel van verrijking der lagere spreken, die, naar men dacht, uit Syrie zou moeten worden getrokken; dewijl er reeds te veel manschappen uit Egypte onder de wapenen waren geroepen.

In het district Hedschas in Arabie is een opstand tegen *Mehemed*-ali uitgebroken, aan welks hoofd zich zekere *Emir Bilmes*, bestuurder van ondergeschikt krijgsvolk, die vroeger in dienst van den pacha is geweest, heeft gesteld. Zijn aanhang was reeds vrij aanzienlijk sterk, en groeide nog dagelijks aan; zijne bende had reeds zelfs eene karavaan, welke uit Indie naar Kairo was bestemd, geheel uitgeplunderd.

MEMEL, den 25sten September.

Maandag heeft de russische gezant prins *Lieven*, de engelsche ambassadeur sir *Edward Disbrowe*, de prins *Talleyrand*, de spaansche gezant graaf *Fernan Nuñez*, en de oostenrijksche minister baron *von Wessenberg* eene conferentie met lord *Palmerston* gehad. Den volgenden morgen is daarop prins *Talleyrand* van hier naar Douvres vertrokken, om naar Parijs terug te keeren. De eerste secretaris van ambassade blijft als zaakgelastigde van Frankrijk hier tegenwoordig.

Dinsdag hebben de beide belgische gevolmagtigden een gesprek met lord *Palmerston* op het bureau van buitenlandsche zaken gehouden.

— De kolonel *Evans*, die de stad Londen in het britsch parlement vertegenwoordigt, is dezer dagen uit Londen naar Lissabon vertrokken om onder dom *Pedro* dienst te nemen.

— De berigten wegens het openen van onderhandelingen tusschen de beide strijdende partijen in Portugal, na de aankomst der stoomboot *Echo* verspreid, hebben hier aanvankelijk eenig geloof gevonden, doch thans, na bedaarder inzigt, begint men grootelijks aan derzelver echtheid en vooral aan derzelver naauwkeurigheid te twijfelen. De *Times* zegt thans, dat hij zeer weinig vertrouwen in de gegeven berigten stelt, doch laat tevens duidelijk blijken, dat hij zulk een afloop, bij onderhandeling, gaarne wenschte; de zaak der grondwetsgezinden toch vond voornamelijk slechts ondersteuning bij den middelstand en dus bijzonder in de beide koopsteden Oporto en Lissabon, doch het overige gedeelte van Portugal bleef of onverschillig, of zuchtte, door de geestelijkheid aangezet, partij voor dom *Miguel*, welke laatste, mogt hij al buiten staat wezen de twee genoemde steden te bemagtigen, nog lange het zoo zeer geteisterde Portugal aan de rampen eens burgeroorlogs kon ten prooi laten. De *Courrier* beweert insgelijks, dat de strijd nog lang kan duren, daar de beide partijen in sterkte nagenoeg elkander opwegen, en leidt daaruit de verligting voor Engeland af, niet minder als om het belang van den engelschen handel, die door de zege van dom *Miguel* in Portugal nog lang hun gestremd blijven, ten voordeele van doña *Maria* gewapend tusschen beide te komen. Een der bladen, die der partij van dom *Miguel* gunstig is, de *Morning Post*, verklaart het openen van onderhandelingen, *van dom Miguels zijde*, regtstreeks voor een verdichtsel, en grondt zich daarbij op de omstandigheid, dat de toestand der Miguellisten sedert den 5den, wanneer dan ook tot den 12den geen nieuw gevecht had plaats gehad, niet dan verbeterd kon zijn, zoo door het ontvangen van versterking als ten oorzake het waarschijnlijk aan den generaal *Larocha-jacquelin*, die aan zuiden tegen Lissabon optrekt, gelukt zijn zou, zich meester te maken van de hoogten van Almada, tegen over Lissabon, aan den zuidelijken Taagoever. Indien dit werkelijk het geval ware, zou de toestand der hoofdstad zeer benelig zijn geworden, dewijl de Miguellisten zich meester hebbende gemaakt van de waterleiding van Alcantara, de stad nog alleen van de zijde van Almada van water konde worden voorzien, en ook de toevoer van levensmiddelen zoude bemoeijelijkt worden, waarvan de stad bijlandien niet zuim voorzien was.

— De onlangs aangestelde staats-secretaris van Ierland, de heer *Lettleton*, welke in de laatste helft der vorige week te Dublin is aangekomen, heeft onmiddelijk de in die hoofdstad gevestigde huizeaux bezocht en opgenomen. Door den aftredenden Onder-koning van Ierland, markies *van Anglesey*, zou een luisterrijk diner gegeven worden aan den nieuwen gouverneur en aan den markies *Wellesley*, die binnen kort te Dublin werd gewacht.

— Volgens berigten met de dagbladen van New-York ontvangen heerscht de cholera met zoo veel hevigheid in de uitgestrekte Mexicaansche provincie van Yucatan, dat alleen in de stad Campeche, van eene bevolking van 19,000 inwoners, 4000 voor het geweld der ziekte bezweken zijn.

— Onze bladen berigten dat de walvischvangst in de Straat-Davids streken dit jaar zeer voordeelig is uitgevallen.

— Heden waren de 5 pCt. gouden gecontroleerd 88¾; Nederl. 2½ pCt. 48⅜.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — Te *Sachsenhausen* is onder de soldaten eene nieuwe soort van ziekte uitgebroken, welke de Geneesheeren Onderlijfs-Zenuwkoorts noemen. Zij onderscheidt zich daardoor van de Cholera, dat deze zich apoplektisch openbaart en daardoor gevaarlijker is, terwijl van de bedoelde ziekte, door tijdige hulp, de meeste lijders genezen worden. — Men zegt, dat de koning van *Beijeren* een dichtstuk vervaardigd heeft, ten titel hebbende: *Europa in de negentiende Eeuw*, 't welk in den Beijerschen Almanak voor het jaar 1834 zal geplaatst worden. In dit dichtstuk, zegt men verder, doet de koninklijke Dichter geheel afstand van de zoogenaamde [illegible] en neemt de vrije zijner vroegere dichtproeven [illegible]. Hij betreurt de noodlottige opening van de deur van [illegible]. De volken worden ten verderve geleid. Overal is onenigheid en spraken bij de bouwing van Babel. enz. — De klasse der wijsbegeerte en Geschiedenis van de Koninklijke Akademie der Wetenschappen te *Berlijn* heeft de volgende prijsvraag uitgeschreven: » Het bijeenvoegen van alle tot ons gekomene fragmenten » zische berigten, betrekkelijk het Museum van *Alexandrie*, en wel zoo » danig, dat uit die bijeenvoeging een juist overzigt worde geboren van » het doel, de organisatie, de werkzaamheden en de lotgevallen van deze » vermaarde wetenschappelijke [illegible] » [illegible] onderwerp nieuwe daadzaken opgeven of in een [illegible] te zien, dan tot hiertoe bekend mogen geworden zijn, [illegible]

vele schrijvers, als in de *Geschiedkundige Bibliotheek* van Mauer hier aangeteld, of later de Heer Matter in zijn *Essai sur l'école d'Alexandrie* (Paris 1820) vermogt aan te brengen. De Verhandelingen moeten in het Hoogduitsch, Fransch, Engelsch, Italiaansch of Latijn geschreven, voor 31 Maart 1835 worden ingezonden. De prijs bestaat in 50 dukaten.

Italië. — Professor Mezzanotte te *Perugia* heeft van koning Otto een eigenhandigen brief van dankzegging ontvangen, voor de toezending van zijn dichtwerk *I fasti della Grecia*.

Frankrijk. — Voor eenigen tijd heeft de Heer F. Sudre aan het Instituut de door hem gedane uitvinding medegedeeld van eene Phonographie of muzijkale taal, door middel van welke men met muzijk-instrumenten tot elkander zou kunnen spreken. Eene commissie, bestaande uit de H. H. Paoli, Arago, Baron Fourier, Rabel-Rochette, Cherubini, Lesueur, Berton, Catel en Boieldieu, heeft de uitvinding van den Heer Sudre onderzocht en verklaart dat dezelve de beginselen bevat van eene allergewigtigste ontdekking, welke vooral voor de krijgsdienst van groot nut kan zijn, tot het overbrengen van bevelen op groote afstanden en ook in de grootste duisternis. Inderdaad zijn daaromtrent, op last van den Minister van Oorlog, reeds proeven genomen in tegenwoordigheid van onderscheidene staf- en genie-officieren. Men bediende sich daarbij van de waldhoorn, welke op zeer groote afstanden kan gehoord worden, en bragt daarmede de volgende orders en berigten over: » Om vier uur morgen opbreken;" » laat de brug morgen ochtend te 6 uur in de lucht springen;" » er is » gebrek aan buskruid;" » de divisie zal te 4 uur morgen op Anteuil » marscheren;" » de rivier is buiten hare oevers getreden;" men hoort » het kanon van de zijde van Issy." De Heer Sudre heeft daarenboven een Woordenboek aangelegd voor de Fransche, Italiaansche, Spaansche, Duitsche en Russische talen, om dezelve allen in zijne Phonographische taal te vereenigen: Een groot Woordenboek geeft in eene eerste kolom het muzijk-teeken, in de volgende kolommen de woorden der zes talen, welke hetzelfde denkbeeld uitdrukken. Verder heeft de vervaardiger voor ieder dezer talen zes kleine afzonderlijke Woordenboeken vervaardigd, waarin de woorden Alphabetisch gerangschikt zijn en bij elk het muzijkteeken geplaatst is, waardoor het phonographisch wordt uitgedrukt. Dit kleine woordenboek verwijst steeds naar het groote, waarin de overzetting van het woord in de overige talen te vinden is. — Een verslag, uitgebragt door den Heer Arago, in de vergadering van de Parijsche Akademie van Wetenschappen van den 16den dezer, bevestigt op nieuw het nut en voordeel der *geboorde* of *Artesiaansche putten*. Dit verslag loopt over de boring van eenen zoodanigen put op een uur afstands van *Perpignan*. Eene eerst genomene proef had slechts eenen kleinen toeloop van water gegeven, zoodat men besloot, op eenen afstand van zes voeten van het eerste gat, eene tweede booring te beproeven. Op 80 voeten diepte gekomen, begon het water reeds sterk op te komen; op 142 voeten ging de boor door eene laag zwarte en zeer vaste klei-aarde; op 145 voeten gekomen, moesten boor en pijp, en werd daarop door de arbeidslieden zoo snel mogelijk teruggetrokken, hierin geholpen door eene enorme groote massa water, die met kracht naar boven werd gedreven, en die steeds spoedig door de verwijding van het boorgat. Weldra steeg de buitenwater tot ongeveer 50 voeten, terwijl eene voorloopige begrooting de geheele massa water, die dagelijks door dezen put geleverd wordt, op 2,800 kubieke voeten stelt, met eene snelheid van 32 ellen in eene minuut. Het water zelve was bijzonder zuiver en voor alle gebruik geschikt. — Met den 1sten October zal der *Paris* een nieuw Dagblad uitkomen, geteld: *de Beer, Dagblad, geredigeerd door een gezelschap beesten, die snaauwen en klaauwen hebben*. — Van het groote werk van Schoell, *Cours d'Histoire des Etats Européens*, ziet het 19de deel het licht, zijnde het 3de gedeelte van de geschiedenis der 18de eeuw. De dood des Schrijvers (zie ons N°. van 18 en 19 Augustus) zal de uitgaaf des werks niet vertragen, dewijl het geheel is afgewerkt. — De Heer Lepernay kondigt eene vertaling in Fransche verzen aan van de *Pharsalia* van Lucanus, welke met het oorspronkelijke in twee deelen zal worden uitgegeven. — Bij Treuttel en Wurtz is van de pers gekomen *Traité Complet de Diplomatie, ou Théorie des Relations Extérieures des Puissances de l'Europe*, in 3 deelen. Dit werk wordt toegeschreven aan een schrander, kundig en ervaren Staatsman, die vele jaren in de Diplomatie de aanzienlijkste betrekkingen heeft bekleed.

Engeland. — Terwijl in *Frankrijk* van landswege slechts twee Astronomische observatoriums worden onderhouden, te *Parijs* en *Marseille*, bezit *Engeland* er zes van dien aard, te *Greenwich*, *Cambridge*, *Oxford*, *Edinburgh*, *Dublin* en *Armagh*, en daarenboven (hetgeen geene andere natie heeft) in dezelfs volkplantingen vijf, namelijk aan de *Kaap de Goede Hoop*, op *St. Helena*, te *Bombay*, *Madras* en *Paramatta*. — In *Londen* is den 17den dezer een concert gegeven, waarbij het orchest uit 300 musicanten bestaand, waarvan 200 zangers en zangeressen: onder de laatsten bevonden zich de beroemde zangeressen Malibran en de Meric. — Terwijl voorheen de Giraffe bijzonder zeldzaam was, en voor weinige jaren de eerste naar *Europa* is gebragt, zijn er thans niet minder dan zes gevangen en behouden te *Cairo* aangekomen, om naar *Engeland* te worden ingescheept. Een van deze overschoone dieren is bezorgd door den Architect Bonomi, die thans in *Egypte* reist, voor de Zoologische Maatschappij.

Amerika. — De beroemde Engelsche tooneelspeler Kean, die met zijne dochter Fanny Kemble, tegenwoordig de eigaresse van den Schouwburg van *Engeland*, zich sedert twee jaren in de *Vereenigde Staten* bevindt, heeft in het eerste speeljaarzoen van zijn tegenwoordig verblijf, eene ontvangst gehad van ongeveer *f.* 250,000, en mag bij voortduring genieten zij een hoogstvereerend en winstgevend onthaal.

Nederlanden. — Onder de oorspronkelijke Nederlandsche boekwerken, welke uit het oogpunt der kunst eene zeer loffelijke melding verdienen, behoort het onlangs bij de Heeren Boekhandelaars J. Muller & Comp. te *Amsterdam* uitgegeven en bij C. A. Spin in genoemde stad gedrukte werk, hetwelk tot titel heeft: *Bijdrage tot de kennis van het Japansche rijk*, waarvan de schrijver is de Heer J. F. van Overmeer Fisscher, ambtenaar van *Nederlands Indië*, laatst te *Japan*. Dit boek, dat door keurigheid van druk en papier uitmunt, en met fraai bewerkte platen versierd is, wedijvert met de beste werken van dien aard, welke buiten 's lands zijn uitgegeven, en strekt de Nederlandsche kunst tot eer. De inhoud van het werk beantwoordt ook volkomen aan de sierlijkheid van deszelfs uitwendig voorkomen; en de geleerde Klaproth in *Frankrijk*, zoo beroemd door zijne grondige kennis van de talen en geschiedenis der Aziatische volken, heeft reeds openlijk hulde gedaan aan de belangrijkheid der narigten van dezen onzen landgenoot.

WIE IS DE ONKIESCHE?

In de Bredasche Courant van 7 en 8 Julij, las men onder de *Letterkundige en Wetenschappelijke Mengelingen*, eene loffelijke vermelding van een Dichtstuk van Mejufvrouw Moens, en daarop het volgende:

» Dit (eenvoudige en echter dichterlijke uitdrukking) valt te meer in het oog, omdat velen onzer hedendaagsche Dichters zich al te veel toegeven in het gebruik van gezochte uitdrukkingen en vooral een te groot zwak gekregen hebben voor woordzamenstellingen, sedert dat Bilderdijk in sommige dichtstukken, vooral in zijn *Ondergang der eerste wereld* daarvan een zoo gelukkig gebruik heeft gemaakt. Dit gebrek is onder anderen zigtbaar bij den Heer Marquis de Thouars, l. c. dr. 19de stuk. inf., die twee dichtstukken heeft uitgegeven (te *Gorinchem* bij Noordijn), het eene: *Verwelkoming aan mijne wapenbroeders, bij hunne heugelijke terugkomst in het Vaderland*; het andere, *de Bijmaar voor Oud-Nederland*. Deze bijmaar betreft het voorloopig traktaat, waarbij: *De dwangkunstgreep is opgeheven, Die Hollands hartaar stak naar 't leven*, en waarbij de dichter *in 't schemerig staregaan der oorboo* ziet *van het zinnebeeld*. Niet alleen schept de dichter blijkbaar behagen in uitdrukkingen als deze: *Schroevend ademhalen, raauwe slagen striemen, zoddigerdaste naarden, aangeschonnen stormen* (*), en in zamenstellingen als *dichtkunstalmagtsvleugelen*, maar ook worden woorden als zamengesteld gebruikt, welke inderdaad twee woorden zijn, als: *'s werelds keerbaaijen, 's weerelds kronkelloop, ontfermingsmeekende*, enz. De Heer de Thouars, die in de Opdragt zijner *Bijmaar* aan den Ridder Tollens, deze zijnen *hooggeschatten oudelijken vriend* mag noemen, en *de lichtstar* van zijn leven, toont te veel aanleg voor de poëzij te hebben, dan dat het niet te wenschen zou zijn, dat hij dikwijls aan het gezegde van een bevoegd kunstregter der oudheid gedachtig zij: *Decipit exemplar vitiis imitabile.* (1)

In de Voorrede van het *Groot Heroisch Treurspel Zeist*, van A. C. W. Marquis de Thouars leest men:

» Het gebruik van gepaste koppelwoorden (*) is hier evenmin als elders door mij vermeden. Niet om als een slaafsch navolger van den nu verheerlijkten Bilderdijk te willen optreden, maar omdat ik dezelve als *organen* van gespierde Afzandrijnen beschouw, en nergens gepaste plaats heb, dan waar zij mij *gezocht* in volle geestdrift met de geheele gelaatsuitdrukking uit het harte stroomden. Ik heb het derhalve onvoegzaam geoordeeld, aan de onkiesche vermaning des stellers eener zoogenoemde (*door mij ongenoemde*) recensie in de Bred. Cour., van zijn onlangs uitgegeven Vaderlandschen Lierzang, *de Bijmaar voor Oud-Nederland* getiteld, gehoor te geven, omdat ik nimmer het *mergelooze* der voortbrengselen mijner nog onmondige muse, veel minder *kracht* en *vlugt*, zoo die zich ooit in mijne verzen mogten komen te vertoonen, denk onderworpelijk te maken, aan de hatelijke aantijgingen van *boosaardige, langsteilige* en *koudhartige* recensenten, of nietige dagbladschrijvers, die in hunne onteegenkelijke schuilhoeken voor het Zwaard der Antikritiek gedekt, zich zelfs niet ontzien, de gewigtigste letterwerken onzer beroemdste dichters schaamteloos te verwurgen.

De lezer zal zich wellig verwonderen ons hierin dagblad zelfer waardige vermelding waardig te zien gekeurd in de Voorrede van een *Heroisch Treurspel*; maar nog meer zal hij zich zeker verwonderen, dat de Schrijver dier Voorrede, die, naar het blijkt, en met het hoogste regt, de Letterkundige kritiek tegen zaken en niet tegen personen gerigt te zien, evenwel *het Zwaard der Antikritiek* tegen personen en niet tegen zaken zou verlangen te trekken. Wat overigens de beteekening van den *Marquis* de Thouars betreft; indien al deze of gene jeugdige dichter dit boven staadgevingen en vermaningen verheven achte, bestaat dit den regtstander van den goeden smaak in geenen deele van de verpligting om die ter bekwamer gelegenheid mede te deelen; en het is daarom dat wij alle de zoodanigen, en den *Marquis* de Thouars in 't bijzonder, het fraai gevolg om het bij uitstek leerrijk dichtwerk van Horatius, waaruit de boven aangehaalde Latijnsche woorden genomen zijn, zoo al niet in 't oorspronkelijke, dan in eene goede vertaling, en daarbij de puikdicht *Proefmaak aan Jeugdige Dichters* van Mr. S. J. Wijnbeek, zijlig te lezen en te overdenken. Wij laten voorts aan eenen Lezer de beantwoording der vraag over, aan het hoofd van dit artikel voorgesteld.

(1) Een navolgenswaardig model is verleidelijk, omdat men het gemakkelijk dadelijk gebruiken navolgt.

Brand-Waarborg Maatschappij.

Indien men het oog op den staatkundigen toestand van Europa vestigt, dan wordt men getroffen door dien geest van woeling, welke in bijna alle landen, hier meer daar minder, zich openbaart. Het is een brand, welke, nu hier en daar de schroomelijkste verwoesting te hebben aangericht, met een algemeene uitbarsting dreigt. Hoog sloeg dezelfs vlam in *Polen* op, en werd, ja, geblusscht, maar — in stroomen bloeds — nog meer gestookt vermeerderd bij zich in *Italie*, en schoop, naar het schijnt, nog bij tijds, bedreigend, gloeit echter bij voortduring alles in dat land, waar geest en bodem, neen is! What willen wij van de Nederlanden, (waarvan de Noordelijke deel door trouw, moed en beleid alleen, behouden is gebleven) wat van de Rhijn-provincien, van zoo vele Duitsche Staten, van Zwitserland, Engeland, Ierland, Spanje, Portugal, ja zelfs van Hongarijen, zeggen?

In dezen toestand van zaken vereenigen zich de drie Noordsche Mogendheden te Münchengrätz, en duizend gissingen worden er gemaakt over het doel hunner bijeenkomst. Wij willen ons niet verledigen tot het onderzoek, welke gissing de waarschijnlijkste zij, of wat wij op de beste gronden zouden kunnen vermoeden, dat het eigenlijke oogmerk zij hunner vereeniging: maar de duizend gemaakte gissingen, willen wij met nog eene vermeerderen, aan elk overigens de vrijheid overlatende, om er al dan niet eenige waarde aan te hechten, en zoo gaarne wij het, vast te stellen, dat men thans te *Münchengrätz* zich uitsluitend onledig houdt, om eene *Brand-Waarborg Maatschappij* op te rigten, onder Directie van *Nicolaas, Frans* en *Willem van Pruissen*.

"Les Rois s'en vont" riep er in 1831 eene stem in de vergadering der Gedeputeerden te Parijs, en de brandfakkel van het Fransche libertinisme heeft die gedaan op vele plaatsen aanvankelijk toegelicht: zouden Europa's Vorsten onverschillig zijn omtrent het belang van hun eigenbelang? zouden zij te zamen niet eindelijk eens beraadslagen, omtrent de beste middelen, om, hetgeen van het oude stelsel nog aanwezig is, tegen dreigende verwoesting te bevestigen? om hetgeen dreigt in te storten, te schoren te schragen en te stutten? om wat voor opbouw vatbaar is, weder op te bouwen? De tijd zal het leeren, wij voor ons hebben slechts onze meening willen zeggen.

Het eenigste wat dus in die op te rigten, of reeds opgerigte Maatschappij bedenkelijk toeschijnt, is de waarborg dat zij aan haar oogmerk zal beantwoorden! Men zoude hier tegen kunnen inbrengen, dat als de drie Mogendheden zich onderling waarborgen, er dan wel geene vees voor het doel te vinden kunner verbindtenis overblijft: en zeker, dat *schijnt* zoo! maar immers werd ook het Koningrijk der Nederlanden door dezelfde vorsten bij plegtig verdrag eens gewaarborgd, en dat die waarborg echter geen waarborg is geweest, dat *is* zoo! —

(*Philopatris.*)

GRAANMARKT TE AMSTERDAM.

VRIJDAG, *den 27sten September.*

TARWE. — 130 ℔ wit bonte Poolsche *f* 280; – 132 ℔ dito *f* 280; – 132 ℔ mindere dito *f* 273; – 127 ℔ mooije bonte *f* 253; – 132 ℔ nieuwe Rijn *f* 215; – 127 ℔ oude dito *f* 220; – 127 ℔ Pommer *f* 190; – 127 ℔ Randhelmer *f* 180; – 127 ℔ jarige Zeeuwsche *f* 205.

ROGGE. — 118 ℔ jarige Pruissche *f* 160; – 118 ℔ Riga *f* 158.

GARST. — 103 ℔ Oldammer Winter *f* 102.

HAVER. — 88 ℔ Groninger dikke *f* 83; – 84 ℔ fijne *f* 84; – 76, 78 ℔ zwarte *f* 66, 68; – 79 ℔ puike dito *f* 71.

BOEKWEIT. — Iets aangenamer.

Dienstpeils der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 27sten September.*

		laagste koers	hoogste koers	laatste koers			laagste koers	hoogste koers	laatste koers
Nationale	pCt.				pCt.				
Winkel-schuld	2½	48 7/16	48 5/8	48 7/16	Cert. dito 1833	5	91 11/16	91 7/8	91 13/16
Dito dito	5	92 7/16	92 5/8	92 7/16	Obl. te London	5			
Uitgestelde dito					Certif. te Hamb.	5			
Kasbiljetten		20 1/16	20 1/8	20 1/16	Inschrijv. Assig.	6	66 1/4		
Amort. Syndic.	4½	85 1/8	85 3/8	85 1/8	Certificat. dito	6	66		
Dito dito	3	69 1/16			Polen.				
Schatkistbiljett.	6	101 1/8			Aand. Loot. fl. 300.				
Oorlogsschuld	5	99 7/16	99 5/8		Pruissen.				
bekendgemaakte	5	102 1/8			Dito dito R. 50.				
Handel Maats.	4½				Oostenrijk.				
Frankrijk.					Dito dito *f* 100.				
Inschr. Grootb.	3				Dito dito *f* 250.	4	406		
Dito per 12 Aug.	3				Metalliek	5	91 1/2	91 9/16	91 1/2
Spanje.					Ditto Lond. gen.	5			
Certificat. Amst.	5	66	66 1/8	66 1/4	Dito	2½			
Dito *f* 1000	3	41 1/8	41 1/4	41 3/4	Oblig. *Goll & C.*	5			
Ungen. 3 pc. Sch.	5	13	13 1/8		Dito	4			
Cort. Bons. Lond.	5				Cert. Stadsb. dito	2½			
Napels.					Ween. Bankhaus	3			
Certificat	5				Denemarken.				
Dito *f* 1000	5				Leeningte Londe	3			
Rom. Loterij					Brasilien.				
Bologna					Ditto Rotschild	5	68½		
Oblig.	5	100	100	100½	Gotthardts.				
Dito dito		100			Dittto Londen	5			

Den 25den waren te Weenen genoteerd 5 pCt. Metall. 92; 4 pCt. 82; Bankactien 1197.

Den 26sten waren gisteren (*27 September*) genoteerde Prijzen: 93½ Metall. fl.; Pce Loten 106; Bons 68½; Sp. 66¼; 3 pCt. 42½; Uitgest. 12; Nap. 85½; Sicili 94 Rom. Leeni 89.

VERKOOPING VAN HOOI.

Kragtens magtiging van het Departement van Oorlog van den 9den September 1833 N. 10, zal de Onder-Intendant der 1ste klasse, belast met de directie van den dienst der Fourage in de Provincje *Noord-Braband*, op Dingsdag den 1sten October e. a. te *'s Hosch*, door den Deurwaarder MARINUS OFFERS, in het openbaar dan den meestbiedende doen verkoopen, *Drie à Vier-Honderd Duizend* Nederlandsche Ponden HOOI.

De Verkoop zal op gemelden dag plaats hebben, te den *Hamboogaard*, aan den Kanaaldijk, te beginnen 's morgens 9 uren precies.

De mijten bevinden zich:

a. Op het plein, gemerkt N°. I.
b. Langs de Zuid-Willemsvaart N°. 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12 en 13.
c. Aan de Nieuwstraat bij den Kanaaldijk N°. 1, 2, 3 en 4.

De Verkooping zal geschieden bij opbod tegen kontante betaling, met verbooging van Tien Perceent, per Duizend Nederlandsche Ponden, diegene, welke Duizend Ponden koopt zal den verkiezenden, voor denzelfden Prijs 5,000 à 10,000 Nederlandsche Ponden kunnen bekomen.

De stedelijke belasting moet alsnog door den Kooper worden betaald, bedragende per Duizend Nederlandsche Ponden Hooi eene Gulden.

Gemeld Hooi, moet binnen den tijd van eene maand na den dag der Verkoop, zijn weggevoerd.

De noodige aanteigeningsstukken zijn te bekomen bij den Onder-Intendant der 1ste klasse voornoemd, Vughter-straat wijk Litt. H, N°. 192, en bij den Heer Magazijnmeester MINORETTI, Hinthamer-straat wijk Litt. C, N°. 137.

De Onder-Intendant der 1ste klasse voornoemd,
M A T T.

*** JACOB VAN NAERSSEN, Notaris te *Breda*, zal, op den 1sten October 1833, namiddags ten 3 ure, in de Zwaan, te *'s Princenhage*, veilen en 14 dagen daarna Verkoopen:

Eene HUIZING, STALLING, SCHUUR, HOF en ERF, groot 59 roeden, 28 ellen, staande in het Dorp te *'s Prinsenhage*. De Kooper kan des verkiezende de gehoele of halve koopsom op het Goed laten staan, tegen 5 pCt.

Nadere informatie bij den Secretaris SIMON te *'s Prinsenhage*.

Publieke Verkooping van
PAARDEN.

De Notaris C. N. W. VAN MENS, residerende te *Zundert*, zal, ten verzoeke van den Heer ADRIANUS KUIPERS, Postmeester, wonende te *Roozendaal*, op Dingsdag den 8sten October 1833, des voormiddags ten *tien* ure, ten huize en herberg, van HENDRIK ROBS, in DE VRACHTWAGEN te *Zundert*, Verkoopen:

Twintig stuks extra schoone PAARDEN, van verschillenden ouderdom en tot alle diensten geschikt.

OPENBARE VERKOOPING.

Op Dingsdag den 1sten October 1833, des voordemiddags ten *elf* ure precies, op de Beesten-markt binnen de Stad *Goes*, ten overstaan van den Notaris A. SMALLEGANGE, residerende aldaar, van 14 stuks extra schoone KOETSPAARDEN, van 4 tot 8 jaren oud; benevens 15 stuks extra fraaije, meestendeels nieuwe RIJTUIGEN, bestaande in: 4 *Fourgons*, 4 *Chaisen*, 2 *Karrekoes*, een bruine en een geele *Calliche*, een *Tweespanskoets*, een *Tuss* en een *Dubbelbanks-wagen*, zeer schoone en gerieflijke nieuwe *Paardentuigen* en wat er meerder zal worden opgeveild.

STOOMPACKET-VAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM en LONDEN.
In Dienst der Generaal Post-office, voor Passagiers en Goederen.

Het vertrek der Stoompacketten van *Rotterdam* is bepaald:
Woensdag den 2 October, 's middags ten 12 uur.

Prijzen der Plaatsen: Eerste Kajuit £ 3 en Tweede Kajuit £ 2.

Nadere inlichting bij de Agenten.

W. SMITH & COMP.
P. A. VAN ES.

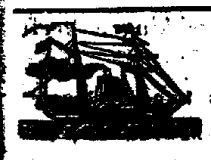

STOOM-JAGT
PRINSES MARIANNE,
van *MIDDELBURG* naar *ROTTERDAM*,
October 1833.

Van *Middelburg.*		Van *Rotterdam.*	
Donderdag den 3, 's morg.	6½ uur	Dingsdag den 1, 's morg.	5 uur
Zondag „ 6, „	5½ „	Vrijdag „ 4, „	7 „

*** Bij den Boek-handelaar Broese te *Breda*, is heden verschenen en uitgegeven een Werkje getiteld:

POÉSIES, PAR MADEMOISELLE H. VAN DEN BERGH.

DOOR BROESE & COMP., TE BREDA,
is op den 27sten September 1833, aan het Edel Achtbaar Bestuur huurder woonplaats ter Perstamp in het *Nederduitsch* vertoond:

SAMMLUNG GEOMETRISCHER AUFGABEN von Martin Ohm. 2 Theile. Met 20 kuper Tafels. Berlin 1827.